

Souhrnná teritoriální informace:

Kostarika

31. 5. 2021 23:31

Kostarika má dlouhou tradici politické stability v celkově neklidném regionu Střední Ameriky. Krátká občanská válka v roce 1948 připravila půdu pro institucionální reformy, které vedly k dlouhému období rychlého ekonomického růstu a vedly k významnému zlepšení ukazatelů lidského rozvoje. Během posledních dvou desetiletí přitahovala země investice do technologicky vyspělých průmyslových odvětví, ale rostla také nerovnost příjmů a sociální napětí. V květnu 2021 se země stala nejnovějším členem OECD.

Jedná o prezidentskou republiku, kde prezident je i hlavou exekutivy, nicméně jednokomorové Legislativní shromáždění má vůči výkonné moci poměrně silné postavení. Kostarika díky svým hospodářským úspěchům a životní úrovni dlouhodobě platí za "Švýcarsko Střední Ameriky". Hospodářský propad způsobený pandemií však odhalil do budoucna neudržitelnou dynamiku veřejných financí. Vláda bude v průběhu roku 2021 nucena implementovat reformy, které jsou podmínkou přijetí půjčky od MMF ve výši 1,8 mld. USD. Zkročení veřejného dluhu bude zcela zásadní pro další ekonomický vývoj Kostariky

Kostarické hospodářství se za loňský rok propadlo o - 5,1 %. Nejcitelněji byl zasažen klíčový sektor cestovního ruchu. Na rok 2021 je předpokládán růst 3,4 % ovšem za předpokladu pozitivního vývoje epidemiologické situace v zemi. V Kostarice jsou stabilně exportně nejatraktivnější sektory nových technologií, vodohospodářství, clean-tech či zdravotnictví.

Tato Souhrnná teritoriální informace je zpracovávána pro zemi, která je tzv. priakreditovaná. Informace je poskytována ve zkráceném rozsahu.

Základní údaje	
Hlavní město	San José
Počet obyvatel	5,16 milionů (2020)
Jazyk	španělština
Náboženství	52 % katolické
Státní zřízení	prezidentská republika
Hlava státu	Carlos Alvarado Quesada
Hlava vlády	Carlos Alvarado Quesada
Název měny	Kostarický colón (CRC)
Cestování	
Časový posun	-5 hod. (v létě - 6 hod.)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	PhDr. Kateřina Lukešová
Ekonomický úsek	Mgr. Ing. Bohdan Malaniuk
Konzulární úsek	Ing. Adam Lorenc
CzechTrade	Mgr. Tereza Vítková
Czechinvest	ne
Ekonomika	
Nominální HDP (mld. USD)	61,9
Hospodářský růst (%)	3,4
Inflace (%)	2,5
Nezaměstnanost (%)	16,2

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

4 Kulturní a obchodní jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchrana, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Kostarická republika má dlouhou tradici politické stability v celkově neklidném regionu Střední Ameriky. Jedná o prezidentskou republiku, kde prezident je i hlavou exekutivy. Je volen na čtyřleté funkční období. Může se ucházet o znovuzvolení, nicméně nelze tak učinit ve dvou po sobě jdoucích funkčních obdobích. Jednokomorové Legislativní shromáždění je složeno z 57 přímo volených členů a má vůči výkonné moci poměrně silné postavení.

Politickému systému v minulosti dominoval centristický Partido Liberación Nacional (PLN) a středopravá strana Partido Unidad Social Cristiana (PUSC). V posledních letech však došlo k roztržičení politické scény a v r. 2014 dosáhla volebního vítězství středo-levá Partido Acción Ciudadana (PAC) - první strany, která narušila dominanci PLN a PUSC od roku 1949. V roce 2018 PAC zopakovalo své vítězství. Vláda prezidenta Carlose Alvarada musí aktuálně čelit nejen pandemii COIV-19, ale i zhoršující se fiskální dynamice. Důležitým úspěchem současného kabinetu je vstup do OECD, o který země dlouhodobě usilovala.

Vláda bude v průběhu roku 2021 nucena implementovat reformy, které jsou podmínkou přijetí půjčky od MMF ve výši 1,8 mld. USD. Bude přitom muset postupovat v těsné spolupráci s Kongresem, kde drží pouze 10 z 57 poslaneckých mandátů. Program ekonomických reforem obsahuje řadu politicky citlivých témat např. zákon o zaměstnávání ve veřejném sektoru. Vzhledem k volbám naplánovaným na únor 2022 se dá předpokládat, že podmínky půjčky od MMF budou zcela dominovat politické debatě v zemi.

1.2 Zahraniční politika země

Zahraniční politika Kostariky je zaměřená na posilování lidských práv a ochranu životního prostředí a současně na posílení vlivu země v mezinárodních organizacích, a to především na půdě OSN, Organizace amerických států a Meziamerické komise pro lidská práva. V květnu 2021 se Kostarika oficiálně stala nejnovějším členem „elitního klubu“ zemí OECD. V rámci svého předsednictví Systému středoamerické integrace (SICA) v první polovině Roku 2021 se hodlá soustředit na prosazování lidských práv, udržitelnou ekonomickou a sociální obnovu v post-koronavirové době, zdraví a potravinovou bezpečnost a podporu vědy, výzkumu a vývoje se zvláštním zaměřením na předcházení přírodních rizik a klimatické změny. Kostarika je sice pozorovatelem v Tichomořské alianci, avšak již delší dobu nevyvíjí žádné úsilí o plnohodnotné členství. Pravděpodobný důvod je ochranná politika vůči domácímu zemědělskému a potravinářskému průmyslu. Kostarika má tradičně nekomplikovanější bilaterální vztahy se sousední Nikaraguou, a to včetně sporů o mořské území.

1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel Kostariky je v současnosti odhadován na 5,14 mil. Podíl bílého a mestického obyvatelstva je odhadován na 83,4 %, následuje černošské obyvatelstvo (včetně mulatů) se 7 % a domorodí indiáni s 2,4 %. V zemi je usazená poměrně velká komunita důchodců z USA, Kanady, EU a Austrálie. Kostarika je dočasným útočištěm pro řadu imigrantů, kteří doufají v život v USA, a zároveň je cílovou destinací imigrace z okolních středoamerických zemí. Kostarika je jedinou zemí na americkém kontinentě, kde katolická víra je deklarována jako státní náboženství. Ústava však zároveň zaručuje náboženskou svobodu. Vedle dominantního katolictví v poslední době narůstá popularita protestantských církví.

2 Ekonomie

Podkapitoly:

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

2.1 Základní údaje

Kostarické hospodářství se za loňský rok propadlo o - 5,1 %. Nezaměstnanost se vyšplhala na 20 % na konci roku 2020. Nejcitelněji byl zasažen klíčový sektor cestovního ruchu, což vedlo mimo jiné i k propadu přílivu deviz do země. Na rok 2021 je předpokládán růst 3,4 % ovšem za předpokladu pozitivního vývoje epidemiologické situace v zemi. Očekává se, že návrat turistů do země bude velmi postupný a vláda při ekonomické obnově více sází na lákání zahraničních investic a podporu perspektivních odvětví nových technologií (zdravotnictví, clean-tech etc.), ve kterých se země snažila profilovat již před pandemií.

Institucionální reformy přijaté v druhé polovině 20. století a politická stabilita vedly k dlouhému období rychlého ekonomického růstu a vedly k významnému zlepšení ukazatelů lidského rozvoje. Kostarika díky svým hospodářským úspěchům a životní úrovni dlouhodobě platí za "Švýcarsko Střední Ameriky" a vedle Panamy má v regionu nejvyšší HDP na obyvatele. Během posledních dvou desetiletí přitahovala země investice do technologicky vyspělých průmyslových odvětví. Díky tomu je Kostarika krom tradičních zemědělských exportů silná i v sektoru elektroniky, zdravotnických prostředků a IT. V květnu 2021 se Kostarika stala nejnovějším členem OECD.

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Růst HDP (%)	2,7	2,1	-5,1	3,4	3,7
HDP/obyv. (USD/PPP)	20 360,5	21 683,8	20 780,0	21 640,0	22 670,0
Inflace (%)	2,2	2,1	0,7	2,5	2,8
Nezaměstnanost (%)	10,3	11,8	19,6	16,2	13,9
Export zboží (mld. USD)	11,5	11,6	11,8	11,9	12,5
Import zboží (mld. USD)	15,9	15,4	14,0	15,3	16,7
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-4,4	-3,7	-2,2	-3,3	-4,2
Průmyslová produkce (% změna)	3,5	-1,2	1,0	3,0	3,5
Populace (mil.)	5,0	5,1	5,1	5,1	5,2
Konkurenceschopnost	55/140	62/141	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	3/7	4/7	4/7	4/7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, WEF

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Hospodářský propad způsobený pandemií odhalil do budoucna neudržitelnou dynamiku veřejných financí. Na konci roku 2021 vy mohl veřejný dluh dosáhnout 89 % HDP. Vláda bude v průběhu roku 2021 nucena implementovat reformy, které jsou podmínkou přijetí půjčky od MMF ve výši 1,8 mld. USD. Zkročení veřejného dluhu a rostoucí nerovnost příjmů a sociálního napětí bude zcela zásadní pro další ekonomický vývoj Kostariky.

Veřejné finance	
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-8,0
Veřejný dluh (% HDP)	89,0
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-1,3
Daně	

Běžný účet Kostariky je trvale v deficitu. V roce 2020 to bylo ve výši -1,47 mld. USD. Parálýza sektoru cestovního ruchu vedla k poklesu přílivu deviz do země, což způsobilo mimo jiné ke snížení devizových rezerv Kostariky na 7,2 mld. USD.

PO	30 %
FO	0%, 10 %, 15 %, 20 %, 25 %
DPH	zákl. sazba 13 %

2.3 Bankovní systém

V Kostarice existují 2 druhy bank - státní a privátní. Celý bankovní sektor sestává z 22 komerčních bank (z toho jsou 3 státní a 19 privátních), 1 hypotéční banka, 15 privátních finančních společností a penzijních fondů, 27 úvěrových firem a spořitelních družstev a centrální banky. Roli centrální banky plní Banco Central de Costa Rica. Regulátorem bankovního finančního trhu v Kostarice je SUGEF (the General Supervisory Agency of Finance).

Z komerčních bank patří mezi největší Banco Nacional, Banco de Costa Rica a Banco Credito Agricola de Cartago. Z dalších velkých bank lze jmenovat Banco de San Jose, Banca Promerica, Banco Improsa a Banco Cathay. Ze zahraničních bank mají největší podíl na domácím trhu HSBC a Citi.

2.4 Daňový systém

Základní sazba daně z příjmu právnických osob v Kostarice je 30 %, nicméně existuje i pásmo 5 %, 10 %, 15 % a 20 % pro společnosti pod určité příjmové prahy. Daň z příjmu fyzických osob se nevztahuje na osoby s příjmem do 3,742,000 CRC. Nad tento práh existuje dalších 5 daňových pásem ve výši 10 %, 15 %, 20 % a 25 %. Základní sazba DPH je 13 %.

V souvislosti s plánovanou konsolidací veřejných financí, která je podmínkou půjčky od MMF bude vláda nucena sáhnout k úpravě daňového systému za účelem vyššího výběru.

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

Podkapitoly:

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

Význam EU jako obchodního partnera Kostariky narůstá, a to zvláště v souvislosti s podpisem Asociační dohody mezi EU a Střední Amerikou v roce 2012. EU je pro Kostariku druhým nejvýznamnějším obchodním partnerem, druhou největší destinací pro alokaci kostarického exportu a rovněž druhým největším dodavatelem zboží a služeb na místní trh (po USA).

Hlavními exportními komoditami Kostariky jsou průmyslové výrobky, zejména náročné technologie jako počítačové elektronické komponenty, dále zdravotnické implantáty, zdravotní přístroje. Zemědělské produkty tvoří také významnou část exportů, kde dominují tradiční vývozy tropického ovoce, kávy a čokolády.

Obchodní výměna s EU (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z EU (mil. EUR)	973,5	1 095,2	979,4	N/A	N/A
Import do EU (mil. EUR)	2 425,7	2 578,3	2 557,3	N/A	N/A
Saldo s EU (mil. EUR)	1 452,2	1 483,1	1 577,9	N/A	N/A

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

Zahraničněobchodní obrat mezi ČR a Kostarikou je velmi nevyrovnaný se značným deficitem na české straně, což je důsledkem zejména vysokých nákupů mikroprocesorů značky Intel českými subjekty v Kostarice.

Obchodní výměna s ČR (mld. CZK)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z ČR (mld. CZK)	0,2	0,2	0,2	N/A	N/A
Import do ČR (mld. CZK)	1,0	1,0	5,1	N/A	N/A
Saldo s ČR (mld. CZK)	0,8	0,8	4,9	N/A	N/A

Zdroj: ČSÚ

3.2 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Kostarika je smluvní stranou Asociační dohody EU – Střední Amerika. Obchodní část dohody si klade za cíl vytvoření zóny volného obchodu mezi EU a střední Amerikou včetně vytvoření vhodných podmínek pro růst investic a kapitálu. Obchodní ustanovení asociační dohody se začala pro Kostariku provizorně aplikovat od října 2013. Obsahují snížení cel, netarifních překážek obchodu, liberalizaci trhu se službami, ochranu zeměpisných označení (GIs), otevření trhu s veřejnými zakázkami, u TBTs (technical barriers to trade) a SPS (sanitary and

phytosanitary measures) se obě strany zavázaly plnit závazky vyplývající z dohod WTO a v některých oblastech jít nad rámec těchto dohod.

Smlouvy s ČR

Základní dohoda o vědeckotechnické spolupráci mezi ČSSR a Kostarickou republikou (1972)

Dohoda o kulturní spolupráci mezi ČSSR a Kostarickou republikou (1982)

Dohoda o podpoře a vzájemné ochraně investic mezi vládou ČR a vládou Kostarické republiky (1998).

Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Kostarické republiky o zrušení vízové povinnosti pro držitele národních cestovních pasů (2000)

Memorandum o konzultacích mezi MZV ČR a Kostariky (2005)

Memorandum o spolupráci mezi Diplomatickými akademiemi MZV ČR a MZV Kostariky (2005)

3.3 Rozvojová spolupráce

Kostarika nepatří mezi prioritní země v rámci rozvojové pomoci ČR. Za poslední období ČR realizovala ve středoamerické zemi několik projektů ad hoc rozvojové a technické pomoci v malém měřítku. Rozvojová pomoc EU byla Kostarice do r. 2020 poskytována v rámci víceletého orientačního programu EU pro Latinskou Ameriku (Multi-Annual Indicative Programme). V souvislosti se vstupem do OECD a zvyšující se životní úroveň má nicméně dojít v příštím programovacím období po roce 2020 k ukončení bilaterální rozvojové spolupráce.

3.4 Perspektivní obory (MOP)

V Kostarice jsou stabilně exportně nejatraktivnější sektory nových technologií, vodohospodářství, clean-tech či civilního letectví. Vláda se i v rámci pandemických opatření zavázala k další podpoře čisté energetiky a za tímto účelem se snaží zajistit i financování od mezinárodních investorů. Kostarika je sice šampiónem v oblasti produkce zelené energie, nicméně v jiných aspektech, které souvisí s emisemi skleníkových plynů a ochranou životního prostředí, je potenciál pro zlepšení. Hlavní město San José se potýká s dopravními zácpami a znečištěním. Nedisponuje výkonným systémem veřejné dopravy. Stejně tak potřebuje Kostarika technologie na odpadní hospodářství a technologie na čištění vody.

4 Kulturní a obchodní jednání

Podkapitoly:

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

4.1 Úvod

Kostarika je latinoamerickou zemí se všemi z toho vyplývajícími kulturními důsledky – jiné vnímání času, uctívost, důležitost osobního rozměru v obchodním jednání atp. Na druhou se jedná o zemi, která patří ve svém regionu k nejnávštěvnějším a kde jsou více cítit mezinárodní vlivy. Zejména v podnikatelské sféře mají lidé vštípené mezinárodními standardy obchodního jednání.

4.2 Oslovení

První oslovení doporučujeme udělat telefonicky; jen tímto způsobem si s jistotou ověříte správnou kontaktní osobu. Dále lze komunikovat písemně prostřednictvím emailu. Je vhodné udat velmi formální tón a používat vykání - usted. Kostarické partnery oslovujeme pomocí señor/señora příp. lze v písemné komunikaci použít zkratku Sr./Sra. nebo Don/Doña. Kostaričané mají běžné dvě křestní jména a dvě příjmení - jedno po otci, druhé po matce. Při oslovování v pracovním styku by se použilo zpravidla jen první příjmení. Častou chybou českých hovořících je podvědomé používání toho úplně posledního příjmení namísto prvního.

4.3 Obchodní schůzka

Je vhodné domlouvat schůzky s kostarickými partnery s týdenním předstihem a to emailem nebo telefonicky. Zároveň se doporučuje si potvrdit schůzku ještě den dopředu nebo ten samý den – telefonicky, emailem anebo přes WhatsApp. První jednání se odehrávají zpravidla v kanceláři firmy. Schůzka přímo ve firmě umožňuje mimo jiné nahlédnout pod pokličku společnosti a udělat si základní představu o tom, zda by byla vhodným partnerem. Následné schůzky se mohou odehrávat i v restauraci či kavárně. Úhrada společného oběda bude oceněna, ale místní partner bude pravděpodobně sám trvat na zaplacení, pokud je v pozici hostitele. Dárky potěší, ale nejsou nutností. Předání vizitek je součástí obchodní kultury. V posledních letech se výrazně zlepšila dochvilnost a je ceněna.

V Kostarice je běžné formální oblékání na většinu typů pracovních jednání. Kostaričané na základě upraveného zevnějšku nezřídka posuzují i důvěryhodnost a finanční zajištěnost obchodního partnera. Dobře padnoucí oblek a smysl pro detail bude pozitivně kvitován. Kostaričané bez ohledu na pohlaví až úzkostlivě dbají o vzhled (upravené vlasy, nehty, u mužů vousy, make-up u žen).

4.4 Komunikace

Při konverzaci je lepší se vyhnout politice a náboženství. Kostaričané jsou velmi hrdí na svoji přírodu, což je ideální téma na „small talk“. Kostaričané poměrně podrážděně reagují na jakoukoliv kritiku, byť by byla konstruktivní. Řada Kostaričanů bude tvrdit, že ovládá angličtinu a u manažerů ve vysokých pozicích to bude nejspíš i pravda. Pokud si ale nejsme perfektní úrovní angličtiny našich kostarických protějšků jisti, je určitě vždy lepší zvolit jako jazyk komunikace španělštinu i za cenu potřeby tlumočníka.

Prvotní kontakt je vhodný e-mailem. U manažerů malých a středních firem Vás může zaskočit, že používají pro pracovní účely gmail nebo hotmail. V další komunikaci lze využít i telefonického kontaktu, ale zdaleka nejdostupnější jsou Kostaričané na aplikaci WhatsApp. Hojně přitom

používají hlasové zprávy v této aplikaci. V rámci emailové komunikaci nemusí být Kostaričané vždy mistři v rychlé reakci, ale krátká přátelská zpráva na WhatsApp pomůže upomenout.

4.5 Doporučení

1. Kostaričané jsou velmi přátelští a vřelí.
2. Naprosto běžné používání WhatsApp v obchodní komunikaci.
3. Úvodní zdlouhavý zdvořilostní „small talk“. U první schůzky ani nemusí vůbec dojít na jednání o samotném obchodu.
4. Hierarchie – striktně se dodržuje úroveň přijetí. Občasné ukazování společenské nadřazenosti vůči obslužnému personálu může Čecha zaskočit.
5. Naprosto zásadní důležitost osobních vazeb (např. rodinných, společná studia, atp.) při realizaci obchodů v Kostarice.
6. Zdánlivá bezproblémovost obchodu – Kostaričané neumí moc říci ne a zároveň mají tendenci přeceňovat svoje možnosti a podceňovat potenciální rizika. Často to vyvolává u českého obchodníka falešný dojem zájmu z kostarické strany. Výše uvedená kombinace vlastností pak často vede k tomu, že ve zdánlivě bezproblémovém byznysu se mohou časem začít u první schůzky objevovat původně neočekávané komplikace.

4.6 Státní svátky

1. ledna – Nový rok

březen–duben – Velikonoční svátky (čtvrtek – pátek)

11. duben – Día de Juan Santamaria

1. května – Svátek práce

25. července – Anexion de Partido de Nicoya

2. srpna – Día de la Virgen de los Angeles

15. srpna – Día de las Madres

15. září - Den nezávislosti (1821)

12 října – Día de las Culturas

1. listopadu – Den všech svatých

25. prosince – Hod Boží

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

5.1 Vstup na trh

Kostarický trh je otevřený konkurenci a nabízí možnost účasti zahraničních firem. Efektivní formou distribuce může být prodej prostřednictvím místních obchodních zástupců. Obecně však distribuční síť není tak silná jako je tomu ve velkých zemích typu Mexika nebo Kolumbie. V mnoha případech lze tedy oslovovat koncové zákazníky napřímo, neboť žádní místní distributoři v daném sektoru nemusí vůbec existovat. Zejména velké nadnárodní korporace tak realizují své prodeje v rámci přímo.

Je vhodné, aby vstup na kostarický trh byl podložen marketingovou studií, kterou může v závislosti na sektoru vypracovat Obchodně-ekonomický úsek velvyslanectví v Bogotě případně CzechTrade Mexiko. Při oslovení klientely s nabídkou je důležité projevit maximální flexibilitu požadavkům kostarické strany. Někteří klienti upřednostňují ex-works, jiní zase celý balíček. Česká firma by v této fázi měla být maximálně otevřená a pokud bude chtít kostarický partner cenu včetně dopravy do přístavu, je dobré mu vyhovět. Je dobré udávat ex-works cenu + doprava, a nezahrnovat to do konečné ceny. Často si zahraniční firma nacení dopravu sama a vidí přesně, jestli ji vyhovuje jejich nebo česká cesta. Nabídku je dobré formulovat ve španělštině. Měla by být doprovázena propagačními materiály, vzorky, referencemi (kam firma vyváží, s kým spolupracuje atd.). Vývozce vstupující na kostarický trh by měl mít promyšleno zajištění servisu resp. požadavky na servis. Měl by mít rovněž z kalkulováno, jaké prostředky je ochoten vložit do podpory prodeje a jakým způsobem bude obchodní transakce financovat a zda bude pojišťovat rizika insolvence odběratele.

Pro distribuci lze také využít sítě kapitálově silných obchodních domů, které mají své pobočky ve většině významných míst. Tyto prodejní domy však prodávají zásadně zboží vysoké kvality. Trh je do značné míry saturován americkými firmami, jimž v menší míře konkurují dodavatelé z Evropské unie.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Zřízení kanceláře, reprezentace, či společného podniku je jednou z nejhodnějších forem pro dosažení požadované efektivity realizace obchodních zájmů. V přípravné fázi je však nutno počítat s komplikovanou a zdlouhavou administrativní procedurou. Proto bývá i přes značnou finanční náročnost výhodné využít služeb specializovaných místních advokátních kanceláří.

5.3 Marketing a komunikace

Jak pro akvizici, tak i pro udržení trvalé přítomnosti již zavedených firem na kostarickém trhu je nutností intenzivní propagace. Předpokladem efektivní reklamy by měla být její originalita. Nutno brát v úvahu silné vazby obchodníků na blízké volné zóny obchodu v USA a Panamě. Pro firmu, která chce působit na kostarickém trhu, je důležité jezdit do země osobně. Kostarické veletrhy a účast na nich je s ohledem na malý počet těchto akcí spíše doplňkem. Kostarické společnosti kvůli absenci veletrhů jezdí na veletrhy kolumbijské, mexické, americké, ale i

evropské.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Podmínky ochrany duševního vlastnictví jsou uvedeny na webových stránkách ProComer: <https://www.procomer.com>

5.5 Trh veřejných zakázek

Režim zadávání veřejných zakázek je založen na státem vyhlašovaných tendrech. Systém podávání informací o státních výběrových řízeních je značně nepružný a neoperativní. Vyhlašování tendrů je sdělováno se zpožděním, termíny uzávěrek bývají ve většině případů pouze několik dnů od data vyhlášení tendrů. Navíc sdělení o vyhlášení tendrů téměř nikdy neobsahují kompletní a jasnou informaci o veškerých podmínkách.

Podmínky výběrových řízení se všeobecně vyznačují značnou komplikovaností, při současném požadavku na předběžné skládání relativně vysokých účastnických a garančních poplatků. Nutností je nejen znalost španělštiny, místních zvyklostí a dokonalé splnění všech podmínek tendru. Právě z těchto důvodů je vhodné vyhledat spolehlivého zástupce, který s předstihem avizuje českému podnikatelskému subjektu záměr vlády vyhlásit veřejnou soutěž a zcela jasně a bez jazykových problémů předloží nabídku, která odpovídá vyhlášeným soutěžním podmínkám, vč. termínů a formy předání nabídky do tendru. Bez místního zástupce je úspěšná účast na těchto výběrových řízeních vyloučena.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Nejčastěji je obchod domlouván na základě předplatby, standardně je hrazeno 30 - 50% při objednávce a zbytek proti dokumentům po odeslání zboží. Doporučujeme využít pojištění pohledávek. U zakázek velkého rozsahu bývá využíván i dokumentární akreditiv, dokumentární inkaso s odloženou platbou v různých formách. V některých případech, zejména při navazování nových obchodních kontaktů, je vhodné ze strany českých subjektů požadovat akontaci. V zemi vládne uspokojivá platební disciplína, obchodní dluhy bývají spíše výjimkou než pravidlem.

Případné řešení sporů spojených s obchodními operacemi před místními rozhodčími orgány nutno řešit pouze přes místního advokáta. Šance na úspěch je však malá. Všeobecně se proto doporučuje zakotvit v příslušném obchodním kontraktu doložku o příslušnosti arbitrážního soudu země vyvážejícího, pro řešení eventuálních sporů vzniklých z daného obchodu.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Občané ČR při cestě do Kostariky nepotřebují vízum, přičemž celková délka pobytu nesmí přesáhnout 90 dní. Příslušná dohoda o bezvízovém styku zakazuje vykonávat během pobytu jakoukoliv výdělečnou činnost. Podrobné údaje týkající se druhů víz a pobytových povolení je možné nalézt na webových stránkách Migración: <https://www.migracion.go.cr>

Kostarika je stále ještě poměrně bezpečnou zemí v regionu střední Ameriky, i když i zde je třeba mít se na pozoru. Ze zdravotního rizika jde především o nebezpečí malárie a denge, z očkování lze doporučit hepatitidu A/B, břišní tyfus. Místní lékařská péče (především v hlavním městě) je na dobré úrovni, částky na úhradu pro cizince však jsou velmi vysoké. Je proto nanejvýš žádoucí si zajistit zdravotní připojištění již v ČR.

MZV ČR doporučuje všem cestovatelům informovat se o aktuálních bezpečnostních podmínkách na svých stránkách MZV a zaregistrovat se v databázi pro cestovatele DROZD.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Zaměstnávání cizinců včetně občanů ČR v zemi není problémem, avšak oproti zaměstnávání místních sil je tento mechanismus z důvodu ochrany národního trhu práce složitější. Obojí se řídí platnými pracovními a migračními předpisy, které jsou průběžně doplňovány. Informace ohledně pracovních povolení a dalších migračních opatření lze nalézt na webové stránce Migración: <https://www.migracion.go.cr>

Více informací lze získat též na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí Kostariky: <https://www.mtss.go.cr/>

5.9 Veletrhy a akce

Veletrhy v San José jsou spíše lokálního významu a při přípravě účasti na těchto akcích je vhodné prostudovat webové stránky Ministerstva zahraničního obchodu: <https://www.comex.go.cr/>

Případně doporučujeme navštívit stránky Eventos Pedregal: <http://www.eventospedregal.com/>

6 Kontakty

Podkapitoly:

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Diplomatickou a konzulární působnost pro Kostarickou republiku má:

Velvyslanectví ČR v Bogotě
Calle 98 No. 9A – 41, oficina 602 (Edificio AB Proyectos) Bogotá
telefon: +57-1-742 9142
web: www.mzv.cz/bogota
e-mail: bogota@embassy.mzv.cz

Obchodně-ekonomický úsek velvyslanectví v Bogotě
Bohdan Malaniuk
Vedoucí obchodně-ekonomického úseku
telefon: +57-1-742 9142
e-mail: commerce_bogota@mzv.cz

CzechTrade Mexiko
Tereza Vítková
Ředitelka zahraniční kanceláře
telefon: +573 105 101 481
e-mail: tereza.vitkova@czechtrade.cz

Honorární konzulát ČR v Kostarice
Bianca Mrázová
Honorární konzulka
Carretera a Pavas, De Euromobilia 50 m norte, Rohrmoser, San José
telefon.: +506-2296 3605; mobil: +506-8821 3828
e-mail: consulcheco@gmail.com , sanjose@honorary.mzv.cz

sanjose@honorary.mzv.cz

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Stav nouze (policie, hasiči i záchranná služba): 911

Policie: 117

Hasiči a záchranka: 118

Červený kříž CR: 128

Dopravní nehody: 800 800 8000

Dopravní policie: 2222 9330

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Presidencia de la República
<https://www.presidencia.go.cr/>

Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto
<https://www.rree.go.cr/>

Ministerio de Comercio Exterior
<https://www.comex.go.cr/>

Ministerio de Planificación y Política Económica
<https://www.mideplan.go.cr/>

Ministerio de Vivienda y Asentamientos Humanos
<https://www.mivah.go.cr/InicioN.shtml>

Ministerio de Seguridad Pública
<https://www.seguridadpublica.go.cr/>

Ministerio de Obras Públicas y Transportes
<https://www.mopt.go.cr>

Ministerio de Educación
<https://www.mep.go.cr/>

Ministerio de Hacienda
<https://www.hacienda.go.cr/>

Ministerio de Trabajo
<https://www.mtss.go.cr/>

Instituto Costarricense de Turismo
<https://www.ict.go.cr>

Dirección General de Aviación Civil
<https://www.dgac.go.cr>

Asamblea Legislativa
<http://www.asamblea.go.cr>